

Slovenská pošta, a. s., vydá poštové známky venované jedinému jelšovému pralesu v strednej Európe: Národnej prírodnej rezervácii Šúr pri Svätom Jure.

Bratislava, 6. októbra 2016

Slovenská pošta, a.s., (SP) vydá v piatok 7. októbra 2016 sériu troch poštových známok z emisného radu Ochrana prírody: jelša lepkavá, krušina jelšová a papraď ostatná s nominálnymi hodnotami 0,65 €.

Hárček s poštovými známkami formátu 27,2 × 44,4 mm (vrátane perforácie) stvárňuje typické rastliny jelšového pralesa Šúr pri Svätom Jure: jelšu lepkavú, krušinu jelšovú a papraď ostatnú. Znamky vytlačila technikou oceľotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom Poštovní tiskárna cenin Praha, a.s.

Súčasne s poštovými známkami budú vydané ku každej emisii aj obálky prvého dňa s pečiatkami FDC s dátumom 7. 10. 2016 a domicilom mesta Svätý Jur.

Motívmi prítlačí FDC obálok sú detaily zobrazených rastlín. FDC vytlačila technikou oceľotlače Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s. Autorom výtvarného návrhu hárčeka série poštových známok, FDC a FDC pečiatok, ako aj rytín poštových známok a FDC je akad. mal. Rudolf Cigánik.

Šúrsky jelšový prales vznikol približne pred desaťtisíc rokmi v terénnej priehlbine situovanej na východnom úpätí Malých Karpát. Považuje sa za posledný a jediný pôvodný biotop barinatoslatinného jelšového lesa v Strednej Európe, kde rastie viacero chránených rastlín a živočíchov. Vzhľadom na svoju jedinečnosť bol Šúr zaradený 2. júla 1990 do zoznamu rámsarských lokalít medzinárodného významu, ktorý mapuje najvýznamnejšie mokrade na svete.

Jelša lepkavá je všeobecne rozšírený druh vyskytujúci sa v lužných, močiarnych lesoch, slatinách a pozdĺž brehov vôd, mimo vôd sa vyskytuje na miestach s vysokými zrážkami. Je teda závislá na vode. To preto, lebo jej listy nemajú žiadny mechanizmus na kontrolu transpirácie. Dobré sa jej darí v kyslých pôdach. Stretáme sa s ňou od nížin po horský stupeň. Dorastá do výšky 20-30 m. Je charakteristická hladkou, na báze kmeňov rozpučanou borkou. Listy sú takmer okrúhle, na vrchole vykrojené alebo jemne hrotité. Jahňady sa objavujú ešte pred pučaním listov v marci až apríli. Samčie jahňady vyrastajú v skupinách po 2-3, sú visiace a purpurovo sfarbené. Plodné samičie jahňady sú drevnaté, hnedé, pripomínajúce malé šišky. Jelša lepkavá je vedúcou drevinou v stromovom poraste šúrskeho lesa, kde vytvára tzv. pravý jelšový les. Znakom týchto lesov sú pravidelne sa opakujúce povrchové záplavy trvajúce viac ako pol roka. Jelša tu nachádza optimálne podmienky pre rast. Kvôli veľkej vlhkosti a zabahneniu je koreňový systém jelši v úzkom vzťahu s vlastnosťami pôdy, preto je pomerne plytký. Často tvorí vzdušné korene, ktoré sa vyvíjajú v oporné barlovité korene. Podľa ich veľkosti možno usudzovať výšku povrchových záplav v lese. Okrem toho dokáže rásť v chudobných pôdach kvôli symbióze koreňov s nitrifikačnými baktériami rodu Frankia. Spodná časť kmeňa jelši je niekedy bohato posiatá prieduchmi, čo urýchľuje celkovú výmenu plynov. To je dôležité najmä na pôdach so stagnujúcou a na kyslík chudobnou vodou. Jelša v Šúri rýchlo zmladzuje a rýchlo rastúce mladé stromy dokážu vysávať staré pne, ktoré čoskoro zahnívajú a rozpadajú sa. Všeobecne je však obnova jelšového porastu v lesoch problémom, nakoľko semenáčky sú veľmi citlivé na sucho.

Krušina jelšová je typickým krom vyskytujúcim sa v slatinnom jelšovom lese NPR Šúr. Krovinné poschodie tu býva doplnené o vrbu popolavú, kalinu obyčajnú, brest väzový alebo čremchu strapcovitú. Krušina dosahuje najbujnejšiu rast na vlhkých a dobre presvetlených miestach, opačne je tomu v miestach s väčšími jelšami a hustým zápojom korún. Dorastá do výšky 5 m, zriedkavo až 9 m, preto býva niekedy chybné označovaná ako strom. Kôra je čiernohnedá s bielo bodkovanou a hladkou kôrou. Tento vzhľad kôry spôsobujú početné belavé, šošovkovité dýchacie otvory, tzv. lenticely. Z kôry krušiny jelšovej sa získava červené farbivo ramnatoxín, okrem toho obsahuje glykozidovo viazané aj voľné antrachinóny. Kôra slúži na liečebné účely a po úprave pôsobí ako prehľadadlo, tiež má antihelmintické, antimikrobiálne a antioxidantívne účinky. Listy na ľahko sa lámucich konároch rastú striedavo. Sú elipsovité, celistvo-okrajové, na báze zúžené do stopky, k vrcholu sa rozširujúce, na hrote krátko končisté s chĺpkami len na žilnatině. Kvety sú drobné, zelené s ružovými škvrkami rastúce v súkvetiach v pazuchách listov. Plod je kôstkovica, v zrelom stave fialovo-čierna, nezrelé sú zelené až červené. Konzumáciou plodov vtákmi ako sojky, škorce, drozdy, červienky dochádza k pomerne účinnej distribúcii do okolia. Zaujímavý je spôsob distribúcie prostredníctvom tečúcich vôd, nakoľko plody dokážu plávať na hladine 7-19 dní. Táto metóda je významná najmä v oblastiach s výskytom jesenných až zimných povodní. Kým Európa, Ázia a Severná Afrika sú miesta pôvodného výskytu krušiny jelšovej.

Paprad' ostnatá sa vyskytuje v Európe, ojedinále v Turecku, severnom Iráne, na Kaukaze a v západnej Sibíri a tiež v Severnej Amerike. U nás je to pomerne hojný druh rastúci predovšetkým v humózných vlhkejších mokraďových lesoch od nížin po horský stupeň. Oblubuje tiež rašelinové, piesčité, alebo hlinité pôdy a mierne zatienené miesta a len výnimočne ju nájdeme na priamom slnku. Nájdeme ju rásť tiež na živých alebo odumretých stromoch, v krovinách, na brehoch potokov, skalnatých svahoch alebo starých múroch. Paprad' ostnatá je citlivá na pokles vzdušnej vlhkosti a pravdepodobne preto preferuje habitaty s vysokou hladinou spodnej vody, ktorá je dôležitá pre optimálny rast a reprodukciu. Primárne sa vyskytuje v lesoch s dominanciou jelši lepkavej, jelši sivej, brestu väzového a v bučinách. Ako súčasť bylinnej etáže rastie v lese Jurského Šúru tiež epifyticky na barlovitých koreňoch jelši, vyššie nad zaplavenou zemou. Z podzemia vyrastajú dlho stopkaté, 2 až 3 krát perovito zložené listy so svetlozelenou čepelou kopijovitého obrysu dlhou 15 až 80 cm. Stopkaté lístky sú kopijovité až vajcovité po okraji pílavo zubaté a dlho končisté. Kôpky výtrusov na spodnej strane lístkov majú 0,5 – 1 cm v priemere.

Ocenenia známkovej tvorby Slovenskej pošty, a. s.:

Slovenská pošta, a.s., pravidelne získava prestížne ocenenia na medzinárodných súťažiach o najkrajšie poštové známky Európy alebo sveta. V tomto roku je to napríklad zaradenie poštovej známky Umenie: Afons Mucha medzi TOP 5 najkrajších poštových známok sveta v súťaži „**Grand prix de l'exposition WIPA**“ vo Viedni alebo 1. miesto v súťažnej triede „A“ Svetovej poštovej únie pre poštových operátorov vydávajúcich do 30 emisií poštových známok ročne na **Svetovej filatelistickej výstave World Stamp Show NY2016 v New Yorku**, za exponát „Baedeker: Stamp guide“. Slovenská pošta, a.s., tak obhájila prvenstvo zo **Svetovej filatelistickej výstavy SINGAPORE 2015** v Singapurskej republike a zo **Svetovej filatelistickej výstavy MALAYSIA 2014** rok predtým v Kuala Lumpur. Z ďalších prestížnych medzinárodných ocenení slovenských poštových známok treba uviesť **ocenenie prezidenta Francúzskej republiky „Vase de Sèvres“ za najlepšiu známku Európy „1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu“**. Táto poštová známka získala v roku 2014 ďalšie prestížne ocenenia, či už „**Nexofil Prize for the World's best Souvenir Sheet**“ v súťaži o najkrajšie známky sveta v Madride za poštovú známku alebo **Cenu sv. Gabriela** v súťaži o najkrajšiu známku sveta s kresťanským motívom „**Il Premio internazionale d'arte filatelica San Gabriele**“ v Legnagu pri Verone. Významným úspechom roku 2014 bolo aj obsadenie **2. miesta** v súťaži o najkrajšiu rytú známku Európskej únie „**Grands prix de l'art philatélique Belge et Européen**“ v Bruseli za poštovú známku Umenie: Martin Martinček. Z predchádzajúcich rokov možno uviesť tieto najvýznamnejšie ocenenia Slovenskej pošty: za filatelistický exponát „**Stamps Tour Slovakia**“, prezentujúci poštové známky za posledných 5 rokov, získala **1. miesto** v súťažnej triede „A“ na 25. kongrese svetovej poštovej únie v Dohe 2012; **3. miesto** v súťaži o najkrajšiu známku sveta „Grand Prix de l'exposition WIPA“ vo Viedni, 2012 za poštovú známku „**400. výročie Žilinskej synody**“ (2010); **1. miesto** v TOP 10 najzaujímavejších športových známok sveta za rok 2010 vyhodnotené anglickým časopisom Stamp News 2011, ktoré získala poštová **známka MS vo futbale 2010** či **filatelistický exponát The Slovak Stamps Times**“ prezentujúci poštové známky vydané v rokoch 2007 – 2009, ktorý sa umiestnil na **1. mieste** na Svetovej filatelistickej výstave PORTUGAL 2010 v súťažnej triede Svetovej poštovej únie.

O spoločnosti:

Slovenská pošta vznikla 1. januára 1993 a 1. októbra 2004 sa pretransformovala na akciovú spoločnosť so 100-percentnou účasťou štátu. V súčasnosti pôsobí ako ekonomicky samostatný a konkurencieschopný hospodársky subjekt. Slovenská pošta je popredným poskytovateľom moderných komunikačných, distribučných a platobných služieb na domácom trhu, s vytvorenými logistickými podmienkami na podnikanie v strednej a východnej Európe. Spoločnosť je dôveryhodnou inštitúciou, ktorá zohľadňuje meniace sa potreby zákazníkov a ponúka nové produkty a komplexné riešenia s pridanou hodnotou a vysokou kvalitou. Disponuje najrozsiahlejšou pobočkovou infraštruktúrou s viac ako 1540 poštami. Ratingová agentúra Moody's udelila Slovenskej pošte v roku 2006 rating úverového rizika na úrovni **Aaa.sk**, čo je najvyššia možná úroveň. Odvtedy sa rating spoločnosti nemení a jeho výhľad je naďalej stabilný. Spoločnosť garantuje profesionalitu a kvalitu služieb na základe čoho v roku 2008 získala Certifikáty manažérstva kvality a environmentálneho manažérstva, zodpovedajúce požiadavkám normy **STN EN ISO 9001:2001** a **STN EN ISO 14001:2005**. Od roku 2015 je SP držiteľom certifikátu potvrdzujúceho zavedenie systému manažérstva bezpečnosti informácií podľa normy **ISO/IEC 27001:2013**, tzn. že zabezpečuje primerané bezpečnostné kontroly, adekvátne chrániace informačné aktíva a poskytuje zodpovedajúcu istotu zákazníkovi Slovenskej pošty a iným zainteresovaným stranám. Slovenská pošta je taktiež držiteľom prestížnej ceny **HR Gold** za inovatívny projekt v personalistike. V roku 2013 spoločnosť získala tiež ocenenie „**Národná cena SR za kvalitu 2013**“. Toto výnimočné ocenenie sa SP, a. s.,

podarilo získať aj vďaka udržaniu zamestnanosti, realizácie programu zmien a zlepšeniu hospodárskeho výsledku. Spoločnosť po rokoch stratového hospodárenia skončila už tretí rok po sebe v pozitívnych číslach. Rok 2015 spoločnosť uzavrela s predbežným ziskom 3,0 mil. Eur pred zdanením, za rok 2014 dosiahla SP zisk vo výške 4,91 mil. Eur pred zdanením a za rok 2013 zisk vo výške takmer 4,4 mil. EUR pred zdanením. Spoločnosť sa mení na výrazne proklientsky orientovanú spoločnosť a naďalej sa transformuje z tradičného poštového operátora na poskytovateľa širokého portfólia služieb obyvateľom, prináša prehľadnejšie balíkové produkty, poisťné a telekomunikačné služby, služby v spolupráci so štátom - výpisy z obchodného registra, registra trestov ako aj výpisy z listu vlastníctva.

Pre viac informácií kontaktujte Odbor komunikácie.

Kontaktné údaje:

Mgr. Iveta Dorčáková

Hovorkyňa, Slovenská pošta, a. s.

Tel.: +421 904 654 377, **E-mail:** dorcakova.iveta@slposta.sk, **Web:** www.posta.sk